

Brusel 10. října 2024
(OR. en)

14182/24

ENFOPOL 393
ENFOCUSTOM 117
ENV 977
CRIMORG 125
COPEN 441
JAI 1461

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	10. října 2024
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13761/1/24 REV 1
Předmět:	Závěry Rady o boji proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí – závěry Rady (10. října 2024)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o boji proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí, které schválila Rada pro spravedlnost a vnitřní věci na svém 4049. zasedání konaném dne 10. října 2024.

**Závěry Rady
o boji proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí**

Obecné informace

1. Trestná činnost proti životnímu prostředí je nadále jednou z nejziskovějších nezákonných činností, která představuje velkou hrozbu pro bezpečnost občanů a budoucích generací v Evropě i na světě, a to v důsledku značného poškození a úmyslného ničení životního prostředí za účelem nezákonného finančního zisku. Pro ochranu bezpečnosti občanů je boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí zásadní, avšak navzdory jejím závažným důsledkům není tomuto druhu trestné činnosti vždy věnována dostatečná priorita. Přestože trestná činnost proti životnímu prostředí je jednou z priorit EU pro boj proti závažné a organizované trestné činnosti prováděných evropskou multidisciplinární platformou pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT)¹, není závazek všech zúčastněných stran ve srovnání s ostatními prioritními oblastmi trestné činnosti na stejné úrovni.
2. Je nepravděpodobné, že by se rozsah hrozby ve střednědobém horizontu zmenšil, zejména dokud budou mít pachatelé trestné činnosti nadále přístup na zranitelný trh a příležitosti ke snadnému výdělku.
3. Vzhledem k existujícím druhům hrozeb je zapotřebí k trestné činnosti proti životnímu prostředí uplatňovat komplexní přístup. Tato forma trestné činnosti má v současné době ve velkém měřítku závažné dopady na ekosystémy, zdraví a živobytí osob, bezpečnost a právní stát. Trestná činnost proti životnímu prostředí rovněž způsobuje značné hospodářské škody, mimo jiné tím, že oslabuje příslušný trh, neboť jej vystavuje nekalé hospodářské soutěži s nelegálními subjekty, zejména v oblasti nakládání s odpady. Tuto oblast ve velké míře ovládly zločinecké sítě a je často spojena s dalšími formami závažné trestné činnosti, korupcí, praním peněz a financováním terorismu.

¹ Dokument 7101/23.

4. Trestná činnost, která má vliv na životní prostředí, zahrnuje mnoho forem protiprávního jednání, mezi něž patří například nedovolené obchodování s odpady, se dřevem, s volně žijícími a planě rostoucími druhy, mimo jiné včetně flóry a fauny a produktů z nich, jako je maso volně žijících živočichů; obchodování s minerály, drahými kovy a nezákonná těžba, jakož i další nově vznikající problémy, jako jsou podvody při transformaci energetiky a nezákonné nakládání s odpady; spolu s dalšími druhy protiprávního jednání, které mají vliv na životní prostředí, jsou-li definovány jako trestná činnost, jako je znečištění, protiprávně způsobené rozsáhlé lesní požáry, protiprávní činy, které způsobují vyčerpání vodních zdrojů nebo trestné činy, které poškozují chráněné mořské druhy².
5. Nejvzdálenější regiony EU, jakož i zámořské země a území³, které mají výjimečné a obzvláště křehké přírodní prostředí a čelí široké škále hrozeb, musí být chráněny stejně jako hlavní území EU.
6. Předcházení trestné činnosti proti životnímu prostředí a účinná opatření proti ní mohou snížit náklady spojené s nápravou ekologické újmy a s řešením dopadu na lidské zdraví, například v případě nezákonně uloženého odpadu, jež pro členské státy znamenají značné náklady.
7. Dne 8. prosince 2016 přijala Rada závěry o boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí⁴.
8. V červenci 2020 byla ve strategii bezpečnostní unie EU, kterou předložila Komise, označena trestná činnost proti životnímu prostředí za nezákonnou činnost s rostoucími zisky využívanou zločineckými sítěmi, na jejíž řešení jsou zapotřebí další opatření.

² Například porušení předpisů uvedená v 8. bodě odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí.

³ Za nejvzdálenější regiony jsou považovány: Guadeloupe, Francouzská Guyana, Réunion, Martinik, Mayotte a Svatý Martin (Francie), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárské ostrovy (Španělsko). A status zámořské země a území má třináct zemí a území náležejících ke třem členským státům Unie: Dánsku, Francii a Nizozemsku.

⁴ Dokument 15412/16.

9. V dubnu 2021 zdůraznila Strategie EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 škodlivé účinky trestné činnosti proti životnímu prostředí na biologickou rozmanitost, zdraví a sociální soudržnost v rámci EU i ve třetích zemích a vyzvala k posílení kapacity v oblasti prosazování práva na vnitrostátní i unijní úrovni. Tuto strategii doplnil komplexní soubor prioritních opatření v plánu EU pro boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti na období 2024–2025 se zaměřením na čtyři prioritní oblasti pro intenzivnější opatření: posílení odolnosti logistických uzlů, rozbití struktur a jejich obchodních modelů zabavením jejich zisků, aplikování správného přístupu pro prevenci a mezinárodní spolupráci.
10. V květnu 2021 Rada přijala závěry, jimiž se stanoví priority EU pro boj proti závažné a organizované trestné činnosti pro platformu EMPACT na období 2022–2025⁵. Jednou z těchto priorit je rozbití zločinecké sítě zapojené do všech forem trestné činnosti proti životnímu prostředí a věnovat přitom zvláštní pozornost obchodování s odpady a volně žijícími a planě rostoucími druhy, jakož i zločinecké sítě a jednotlivé zločinecké podnikatele schopné infiltrovat na vysoké úrovni legální struktury podnikání nebo pro usnadnění své trestné činnosti zakládat vlastní podnikání.
11. Dne 9. listopadu 2022 přijala Komise revidovaný akční plán EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy⁶, který nastiňuje konkrétní opatření pro boj proti této trestné činnosti zahrnující zamezení této činnosti, rozvoj politik a právních předpisů, prosazování pravidel a mezinárodní spolupráci. Je důležité zajistit jeho účinné provádění.
12. Je třeba zlepšit úsilí v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí, a to na základě výsledků operačních akčních plánů pro trestnou činnosti proti životnímu prostředí v rámci platformy EMPACT a s ohledem na výsledky 8. kola vzájemných hodnocení týkajících se trestné činnosti proti životnímu prostředí.

⁵ Dokumenty 8665/21 a 7101/23.

⁶ Dokument 14718/22.

13. Nová směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí⁷ vstoupila v platnost v květnu 2024 a k trestné činnosti proti životnímu prostředí zaujímá přísný a podrobný komplexní přístup. Rozšiřuje seznam protiprávních činů, které mají být ve vnitrostátním právu stanoveny jako trestné činy, a obsahuje ustanovení o sankcích pro fyzické a právnické osoby a o posílení řetězce prosazování práva, včetně mechanismů spolupráce v rámci členských států i mezi nimi. Očekává se, že ve 4. čtvrtletí 2024 bude dokončena nová Úmluva Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí⁸ a v 1. čtvrtletí 2025 bude otevřena k podpisům.
14. Nové nařízení o přepravě odpadů⁹ obsahuje nová důležitá ustanovení o prosazování předpisů proti nedovolené přepravě odpadů, včetně kontrol, sankcí a spolupráce.
15. Aby se zajistilo, že zločinecké sítě stojící za trestnou činností proti životnímu prostředí budou v praxi pohnány k odpovědnosti, je třeba pokračovat v posilování spolupráce v oblasti prosazování práva a justiční spolupráce mezi členskými státy i mimo ně.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES (Úř. věst. L, 30.4.2024), („směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí“).

⁸ Úmluva Rady Evropy, která nahrazuje Úmluvu o trestněprávní ochraně životního prostředí z roku 1998 (ETS č. 172, 9.11.1998).

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ze dne 11. dubna 2024 o přepravě odpadů, o změně nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 a o zrušení nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L, 30.4.2024).

16. Nadnárodní rozměr trestné činnosti proti životnímu prostředí páchané zločineckými sítěmi vyžaduje posílenou spolupráci orgánů EU a členských států, jakož i třetích zemí, mezinárodních organizací a dalších veřejných i soukromých partnerů, a to s přihlédnutím například k Pařížské dohodě o změně klimatu z roku 2015¹⁰ a k cílům celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu¹¹. EU by měla posílit dvoustrannou spolupráci se zainteresovanými třetími zeměmi. EU by měla podporovat intenzivnější spolupráci mezi mezinárodními agenturami a subjekty, které se trestnou činností proti životnímu prostředí zabývají (např. Interpol, Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), Světová celní organizace (WCO)¹², mnohostranné environmentální dohody jako Basilejská úmluva). V listopadu 2010 WCO, sekretariát Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES), Interpol, Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) a Světová banka založily Mezinárodní sdružení pro boj proti trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy (ICCWC) s cílem více podporovat vnitrostátní donucovací orgány v oblasti volně žijících a planě rostoucích druhů, jakož i regionální a subregionální sítě, které bojují proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy (tj. s faunou a flórou). V březnu 2024 vyzvala Rada ve svých závěrech o environmentální diplomacii¹³ k posílení celosvětové spolupráce s cílem řešit mezinárodní trestnou činnost v oblasti životního prostředí a zdůraznila, že je důležité provést část revidovaného akčního plánu EU pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy související se silnějším globálním partnerstvím zdrojových, spotřebitelných a tranzitních zemí.

¹⁰ OSN, 2015, Pařížská dohoda o změně klimatu, v anglickém znění k dispozici na adrese: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

¹¹ OSN, 2022, rozhodnutí přijaté na konferenci smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu), v anglickém znění k dispozici na adrese: <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-15/cop-15-dec-04-en.pdf>.

¹² Dvěma významnými mezinárodními operacemi v oblasti prosazování práva v rámci Světové celní organizace (WCO) jsou operace „Thunder“ (pro boj proti trestné činnosti poškozující lesy a volně žijící a planě rostoucí druhy) a operace „Demeter“ (pro boj proti nedovolenému obchodování s odpady a látkami poškozujícími ozonovou vrstvu), do nichž jsou zapojeni celní úředníci, policie, příslušníci pohraniční stráže a úředníci věnující se životnímu prostředí, volně žijícím a planě rostoucím druhům nebo lesnictví po celém světě. Tento celosvětový přístup činí tyto operace z hlediska oznámených případů každoročním úspěchem.

¹³ Dokument 7865/24.

17. Dne 21. listopadu 2023 přijala Rada své závěry o vztazích mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem¹⁴, v nichž vyzývá k prioritnímu posílení spolupráce mezi EU a LAK v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti na všech úrovních s cílem řešit různorodé a stále významnější výzvy, které představuje nadnárodní organizovaná trestná činnost, jež má negativní dopad na obou stranách Atlantiku. Mezi ně patří i trestná činnost proti životnímu prostředí.
18. Existuje rovněž prostor pro účinnější konzultace s Interpolem a aktivními pracovními skupinami Výboru Interpolu pro dodržování a prosazování právních předpisů v oblasti životního prostředí a pro aktivnější přispívání k jejich činnosti, z nichž jedna pracovní skupina se zaměřuje na škody způsobené přirozenému životnímu prostředí a volně žijícím a planě rostoucím druhům, na trestnou činnost v oblasti lesnictví a znečištění životního prostředí, jakož i konzultace s programem WCO v oblasti životního prostředí.
19. V oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí se strategickými nebo operativními cíli pracují různé mezinárodní, evropské a regionální sítě¹⁵, včetně sítě pro potírání trestné činnosti proti životnímu prostředí (EnviCrimeNet), Evropské sítě státních zástupců pro životní prostředí (ENPE), sítě Evropské unie pro provádění a vymáhání práva v oblasti životního prostředí (IMPEL) a Fóra soudců Evropské unie pro životní prostředí (EUFJE). Úloha těchto sítí je zásadní pro výměnu osvědčených postupů a rozvoj inovativních nástrojů pro boj proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí. K rozvoji operativní a strategické reakce na trestnou činnost proti životnímu prostředí by měly být co nejlépe využity odvětvové dovednosti těchto sítí.

¹⁴ Dokument 15737/23.

¹⁵ Mezi tyto sítě patří iniciativa Týmu Evropa pro zachování pěti velkých lesů Mezoameriky, síť státních zástupců pro trestnou činnost proti životnímu prostředí v regionu Baltského moře (ENPRO) a síť JAGUAR, která je rovněž důležitá jako platforma pro policejní spolupráci mezi zeměmi Latinské Ameriky a členskými státy EU.

20. Boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí vyžaduje úzkou vnitrostátní a mezinárodní spolupráci mezi mnoha aktéry, jako jsou justiční orgány, správní orgány, donucovací orgány, celní orgány, nevládní organizace a soukromí partneři, kteří ve společnosti plní úlohu strážců, pokud jde o strategické plánování i operativní opatření. Dále je třeba rozvíjet součinnost s příslušnými environmentálními sdruženími, která jsou v případě ekologické újmy často v první linii, a s občanskou společností. Široká veřejnost by si měla být více vědoma své úlohy a svého potenciálu v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a měla by být vybízena k tomu, aby známky této trestné činnosti oznamovala příslušným orgánům.
21. Vzhledem k nutnosti sledovat toky peněz a k výzvám souvisejícím se zneužíváním on-line prostoru pachatelé trestné činnosti jsou pro zajištění účinného boje proti zločineckým sítím a cíleného vyšetřování, odhalování, jakož i rychlé výměny informací a intenzivní operativní spolupráce v této oblasti užitečná účinnější opatření v oblasti prosazování práva, v případě potřeby podpořená skrytými operacemi a vyšetřovacími nástroji.
22. Úspěšná opatření proti této hrozbě rovněž vyžadují její jasné pochopení a zmapování, což jsou nezbytné výchozí body pro stanovení strategických priorit, jakož i aktuální a specifické informace o zúčastněných subjektech, zejména pokud jde o odvětvová pravidla, kterými se stanoví regulační rámec. Proto mají pro úspěšný boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí zásadní význam dobře vyškolené donucovací a justiční orgány.
23. Členské státy se vyzývají, aby přijaly účinná opatření a zajistily odpovídající úroveň nástrojů a zdrojů, jako jsou nezbytné lidské zdroje, kapacity laboratoří a analytické technologie, a prověřovaly udělování licencí, přičemž je v této souvislosti rovněž nutná spolupráce mezi členskými státy EU. Vyšetřování trestné činnosti proti životnímu prostředí někdy vyžaduje hloubkové vyšetřování za využití vědeckých metod, odběru vzorků a testování látek (např. chemických látek nebo barevných kapalin), aby bylo možné získat důkazy proti pachatelům trestné činnosti proti životnímu prostředí, což je mimořádně důležitá a specializovaná oblast. Ke shromáždění těchto důkazů jsou zapotřebí vědci a specializovaní techničtí odborníci.

24. Aby se v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí usnadnila přeshraniční spolupráce, měly by být uznány iniciativy, které byly v posledních letech přijaty. Vzhledem k tomu, že se trestná činnost proti životnímu prostředí stala prioritou platformy EMPACT (na období 2018–2021; 2022– 2025), zřídil Europol analytický projekt, který se trestnou činností proti životnímu prostředí zabývá, a podpořil členské státy v jejich vyšetřování trestné činnosti týkající se všech jevů v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí. Europol je rovněž vedoucím spoluaktérem příslušných operačních akčních plánů platformy EMPACT a vypracovává zprávy o trestné činnosti proti životnímu prostředí¹⁶.
25. Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) hraje v boji proti podvodům v oblasti životního prostředí aktivní roli a úzce spolupracuje s celními orgány, aby podpořil přeshraniční vyšetřování a koordinoval společné celní operace v této oblasti nebo se jich účastnil.
26. V boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí má klíčovou úlohu také Eurojust. Má rozsáhlé zkušenosti s řešením přeshraničních případů trestné činnosti proti životnímu prostředí postoupených této agentuře, mimo jiné prostřednictvím koordinačních schůzek, koordinačních center a podporou společných vyšetřovacích týmů (SVT). Eurojust vypracovává zprávy o jednotlivých případech, jako je zpráva o případech týkajících se trestné činnosti proti životnímu prostředí s cílem upozornit na překážky v oblasti justiční spolupráce a sdílet osvědčené postupy. Tato zpráva rovněž poukazuje na význam koordinačních mechanismů na vnitrostátní úrovni, na nedostatečně malý počet případů trestné činnosti proti životnímu prostředí, které jsou předmětem justiční koordinace a spolupráce na evropské a mezinárodní úrovni, na značné obtíže v přeshraniční justiční spolupráci, které vyplývají z rozdílů v právních pojmech a sankcích v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí ve vnitrostátních právních předpisech.
27. Digitalizace komunikace v oblasti justiční spolupráce může také značně přispět k usnadnění přeshraniční spolupráce na podporu boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí.

¹⁶ Jako je nedávná zpráva „Boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí: klíčové hrozby a výzvy“ (dokument WK 9251/24).

28. Členské státy nemají vždy přístup ke zvláštním vyšetřovacím nástrojům, jako jsou nástroje pro tajné sledování a vyšetřování (zpravodajství lidských zdrojů), pro boj proti závažné nebo organizované trestné činnosti proti životnímu prostředí, neboť mají z velké části pouze standardní vyšetřovací nástroje. To omezuje účinnost boje proti zločineckým sítím a brání přeshraniční spolupráci, například pokud ve sledování nařízeném v jednom členském státě nelze pokračovat nebo je doplnit v jiném dotčeném členském státě¹⁷.
29. Zvláštní pozornost je věnována procesům stojícím za typickými formami trestné činnosti proti životnímu prostředí v podnikatelském sektoru, kterým by bylo možné předcházet a zmírňovat je administrativními prostředky boje proti organizované trestné činnosti, zejména uplatňováním systémů hloubkové kontroly klienta, s výjimkou pronájmu prostor.
30. Je pravděpodobné, že ne všichni soudci, státní zástupci a vyšetřovatelé mají specializované odborné znalosti pro usnadnění účinného vyšetřování trestné činnosti v této oblasti.
31. Je třeba klást důraz na význam poskytování odpovídající odborné přípravy jakožto reakce na zlepšení kapacity v oblasti prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání trestných činů proti životnímu prostředí a souvisejících trestných činů a na prioritu investování do rozvoje portfolia odborné přípravy v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí, jakož i v oblasti praní nezákonných zisků z této trestné činnosti s cílem rozvíjet dovednosti a znalosti potřebné na straně evropských donucovacích orgánů, státních zástupců a soudnictví.

¹⁷ Viz doporučení Rady (EU) 2022/915 ze dne 9. června 2022 o operativní spolupráci v oblasti prosazování práva.

Rada vyzývá členské státy, aby:

32. včas provedly novou směrnici o trestněprávní ochraně životního prostředí. Při provádění směrnice je třeba věnovat zvláštní pozornost definicím nových trestných činů a opatření reagujících na výzvy v oblasti prosazování práva. Měla by být zvážena předchozí výměna stávajících osvědčených postupů a zkušeností, která by pomohla stanovit rovnocennou úroveň ochrany;
33. usilovaly o rychlé přijetí vnitrostátních strategií a o zavedení účinných vnitrostátních mechanismů koordinace a sdílení údajů s odpovídajícími kapacitami, zejména v oblasti shromažďování zpravodajských informací a statistik. V této souvislosti usnadňovaly budování kapacit a specializaci příslušných zaměstnanců subjektů zapojených do těchto mechanismů, mimo jiné začleněním odborné přípravy v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí do vnitrostátních učebních osnov příslušných vzdělávacích akademií a škol;
34. podporovaly dobrovolnou specializaci a usnadňovaly účinné vyšetřování trestných činů v této oblasti, zvážily vypracování vhodných postupů pro včasné zpřístupnění těchto specializovaných kapacit na pomoc donucovacím a justičním orgánům. Při podpoře takové specializace by měla být respektována nezávislost a autonomie soudnictví a státních zástupců;
35. při stíhání přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí organizované povahy ve vhodných případech podporovaly plné využívání příležitostí, které nabízejí společné vyšetřovací týmy zprostředkované Eurojustem a Evropskou justiční sítí (EJS), a zajistily právní a organizační podmínky pro hladkou justiční spolupráci. Využívaly pomoc Eurojustu k usnadnění a urychlení přeshraniční výměny informací a spolupráce na úrovni justičních orgánů, k vypracování společných strategií vyšetřování a stíhání v souvisejících nebo souběžných trestních řízeních s cílem usnadnit předávání a výkon evropských a mezinárodních nástrojů justiční spolupráce. Zejména zvážily zřízení vnitrostátních kontaktních míst a specializovaných jednotek donucovacích orgánů a státních zástupců, jakož i podporovaly cílenou odbornou přípravu v rámci soudnictví pro osoby, které se s těmito případy často setkávají;

36. motivovaly k rozvoji a využívání digitálních a inovativních nástrojů, které umožní rychlejší a účinnější fungování útvarů vyšetřování¹⁸;
37. využívaly příležitostí, které nabízejí dostupné finanční prostředky Unie, včetně Fondu pro vnitřní bezpečnost;
38. se zejména v rámci platformy EMPACT zapojily a v případě potřeby s členskými státy a partnery ze zemí mimo EU spolupracovaly v rámci mezinárodní spolupráce v oblasti prosazování práva skutečně operativní povahy při provádění operací donucovacích orgánů proti přeshraničním formám trestné činnosti, co nejvíce využívaly stávající nástroje pro operativní spolupráci v oblasti prosazování práva a navrhovaly a vedly veškerá nezbytná operativní opatření v příslušném operačním akčním plánu. Tyto programy rovněž pomáhají dát potřebný impuls k podpoře boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí, jenž zůstává pro některé policejní složky prioritou střední úrovně;
39. v boji proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí podporovaly v případě podezření účinnou spolupráci mezi celními orgány, které hrají klíčovou úlohu při odhalování zásilek porušujících pravidla v oblasti životního prostředí, a orgány pro ochranu životního prostředí za účelem odhalení nezákonných činností, vyšetřování toků a boje proti strategiím obcházení pravidel/kontrol a za účelem výměny informací mezi členskými státy a s dalšími orgány (prostřednictvím portálu CSW EU-CERTEX nebo případně CENcomm), jakož i s Komisí (TAXUD a OLAF, prostřednictvím systémů CRMS a AFIS);

¹⁸ V této souvislosti se orgány členských států vyzývají, aby vzaly na vědomí v současnosti probíhající výzkumné projekty PERIVALLON a EMERITUS v rámci programu Horizont Evropa financované EU, které vyvíjejí nástroje pro poskytování lepšího a komplexního zpravodajského obrazu o organizované trestné činnosti proti životnímu prostředí a navrhuji detekční technologie založené na geoprostorových zpravodajských informacích, dálkovém průzkumu Země, online monitorování, analýze, posuzování rizik a technologiích prediktivních analýz na podporu vyšetřovacích kapacit pro boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí. Kromě toho jsou vyvíjeny doplňkové vzdělávací programy, které podporují schopnosti donucovacích orgánů v oblasti životního prostředí.

40. pokud jde o trestnou činnost proti životnímu prostředí spojenou s nedovolenou přeshraniční přepravou, zajistily vzhledem k zásadní úloze celních orgánů v boji proti tomuto jevu systematické využívání systému AFIS (Informační systém pro boj proti podvodům). I když se jedná o hlavní zabezpečený komunikační kanál pro celní orgány, mohou jej využívat i donucovací a správní orgány v členských státech, a dokonce i ve třetích zemích. Komunikace prostřednictvím systému AFIS může zajistit koordinaci mezi všemi zúčastněnými orgány vzhledem k tomu, že správní kontroly/posouzení jsou často prvním krokem k odhalení nedovolené přepravy;
41. doporučily, aby donucovací orgány (včetně celních orgánů), které k nim již mají přístup, využívaly v širší míře stávající zabezpečené komunikační kanály, konkrétně aplikaci sítě Europolu pro bezpečnou výměnu informací (SIENA) a v případě potřeby globální zabezpečený policejní komunikační systém Interpolu [I-24/7], s cílem zajistit rychlé a komplexní předávání operativních informací o případech přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí a v souladu s nařízením o Europolu zahrnuly do těchto výměn Europol, aby mohl lépe podporovat vnitrostátní i společná vyšetřování prostřednictvím kvalitnější analýzy a křížové kontroly;
42. zmapovaly hrozby a identifikovaly prioritní hrozby na základě důvěryhodného, komplexního a aktuálního obrazu situace, který vyžaduje rozsáhlé sdílení informací a odpovídající analytickou práci mezi členskými státy a s Europolem, úřadem OLAF a dalšími příslušnými orgány, jako je Interpol, WCO, sekretariáty Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) a Basilejské, Rotterdamské a Stockholmské úmluvy;
43. s cílem zaměřit se na danou hrozbu kladly zvláštní důraz na možné správní přístupy k této formě trestné činnosti, zejména s cílem odradit od korupce, která je s danou hrozbou spojená;

44. při vyšetřování a stíhání trestné činnosti proti životnímu prostředí v souladu s doporučeními Finančního akčního výboru (FATF) a ustanoveními směrnice o vymáhání a konfiskaci majetku¹⁹ zahájily finanční vyšetřování souběžně s vyšetřováním trestných činů s cílem uvést do praxe zásadu sledování toku peněz, zejména proti přeshraniční trestné činnosti proti životnímu prostředí, s cílem narušit a rozbit zločinecké sítě stojící za jednotlivými případy. To zahrnuje systematické zahajování finančních vyšetřování a využívání vhodných nástrojů k účinnému a rychlému vysledování, identifikaci, zmrazení a konfiskaci výnosů z trestné činnosti a majetku pocházejícího z trestné činnosti. Za tímto účelem posílily nebo zavedly na vnitrostátní úrovni spolupráci mezi finančními zpravodajskými jednotkami a specializovanými donucovacími orgány prostřednictvím sdílení příslušných finančních informací, znalostí a odborné přípravy týkající se rizik a druhů nezákonných činností souvisejících s trestnou činností proti životnímu prostředí v souladu s právem EU, jako je směrnice o vymáhání a konfiskaci majetku;
45. v souladu s vnitrostátním právem systematizovaly finanční vyšetřování s cílem určit okruh finančních prostředků získaných nezákonným způsobem a zvážit, je-li možné a vhodné použít konfiskovaný majetek pro veřejný zájem nebo sociální účely, jako je přispění k ochranným opatřením;
46. v případě potřeby začlenily do specializovaných jednotek donucovacích orgánů zaměřených na boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí odborníky na digitální vyšetřování;
47. při vypracovávání vnitrostátních strategií do nich zahrnuly odbornou přípravu pro následné šíření strategie ke všem příslušným pracovníkům a orgánům. Je rovněž důležité klást silný důraz na prevenci, a to i ve spolupráci s místními komunitami a mladými lidmi, aby si byli vědomi důsledků trestných činů;

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2024/1260 ze dne 24. dubna 2024 o vymáhání a konfiskaci majetku, Úř. věst. L 2024/1260, 2.5.2024.

48. vyvíjely úsilí o vytvoření cílených osvětových kampaní ve spolupráci s občanskou společností a soukromým sektorem za účelem zvýšení informovanosti veřejnosti, ochoty občanů nahlašovat nezákonné činnosti, když se s nimi setkají, a rovněž vzdělávat děti, aby upřednostňovaly bezpečnost svého životního prostředí, a tak jej chránily;
49. zohlednily stávající osvědčené postupy, pokud to umožňují vnitrostátní struktury, jako je ředitelství pro prosazování práva v oblasti životního prostředí a veřejného zdraví (CESAN, francouzské četnictvo) (Francie), vzdělávací středisko Carabinieri v Sabaudii (Itálie), národní zpravodajský úřad služby pro ochranu životního prostředí španělské Guardia Civil (SEPRONA), služba pro ochranu přírody a životního prostředí (SEPNA) Národní republikánské gardy (GNR, portugalské četnictvo) a účinné operační akční týmy pro odhalování nedovolené přepravy odpadů ve Slovinsku, které uplatňují multidisciplinární přístup, a potřebu, aby členské státy měly odpovídající kapacitu ve všech příslušných organizacích;
50. zohlednily související činnosti evropské sítě technologických služeb pro vymáhání práva (ENLETS) ohledně policejní práce v oblasti životního prostředí;
51. tam, kde je to vhodné, rozsáhle komunikovaly o úspěšných případech v oblasti prevence a stíhání trestné činnosti proti životnímu prostředí s cílem rozšířit dosah jednotlivých opatření;
52. podporovaly koordinovaný rozvoj nástrojů na podporu kontroly odpadu (v zemích původu i v cílových zemích), aby měly rychle a účinně k dispozici nezbytné informace a v případě potřeby je porovnaly s údaji, aby se v některých případech zabránilo přepravě nebo skladování velmi nebezpečného odpadu a aby bylo možné určit, zda je tato přeprava a skladování legální.

Rada vyzývá Evropskou komisi, aby:

53. pozorně sledovala účinnost provádění nové směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí a podporovala příslušné zúčastněné strany při jejím provádění;
54. prozkoumala možnosti, jak členským státům umožnit podporu rozvoje vnitrostátních strategií pro boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí v rámci dostupných finančních prostředků a s podporou příslušných agentur;
55. zapojila hlavní aktéry příslušných operačních akčních plánů platformy EMPACT do navrhování a provádění projektů, aby se zabránilo zdvojování úsilí nebo překrývání;
56. prosazovala osvědčené postupy v oblasti vnitrostátní koordinace a podporovala využívání stávajících platforem Interpolu, čtyř sítí (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnviCrimeNet), a zejména platformy Europolu pro odborníky, jakož i Eurojustu na úrovni státních zastupitelství s cílem posílit výměnu těchto osvědčených postupů;
57. pokračovala ve spolupráci se stávajícími sítěmi odborníků z praxe pro prosazování právních předpisů v oblasti životního prostředí, jako je IMPEL (inspektoři); ENPE (státní zástupci); EUFJE (soudci); a EnviCrimeNet (policisté a další příslušníci vykonávacích orgánů); a dále tuto spolupráci posilovala a propagovala výsledky jejich práce.

Rada vyzývá Europol, aby:

58. nadále podporoval donucovací orgány EU při jejich trestních vyšetřováních týkajících se všech jevů trestné činnosti proti životnímu prostředí se zvláštním zaměřením na nové výzvy spojené s nedovoleným obchodováním s odpady, nezákonným obchodem s fluorovanými plyny a jinými látkami poškozujícími ozonovou vrstvu, podvody v odvětvích důležitých pro životní prostředí, jakož i s nezákonnou těžbou dřeva, nezákonným obchodováním se dřevem a volně žijícími a planě rostoucími druhy a trestnými činy proti chráněným mořským druhům, jakož i na jejich důsledky pro veřejné zdraví;
59. nadále vybízel členské státy, aby sdílely informace o příslušných přeshraničních případech a případně s ním aktivně spolupracovaly;
60. posílil své vazby s aktivními pracovními skupinami a pracovní skupinou Výboru Interpolu pro trestnou činnost proti životnímu prostředí, zejména v oblasti boje proti nedovolenému vývozu a dovozu odpadů, nedovolenému obchodování s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a padělání dokumentů používaných v legálním obchodu s dotčeným zbožím, jakož i s prací Světové celní organizace;
61. prozkoumal možná řešení na úrovni EU s cílem omezit související podvody s doklady rozšířením účasti na příslušném společném horizontálním strategickém cíli platformy EMPACT.

Rada vyzývá Eurojust, aby:

62. nadále povzbuzoval a podporoval členské státy při zřizování společných vyšetřovacích týmů v této oblasti;
63. usnadnil justiční spolupráci mezi členskými státy s cílem zlepšit provádění právního rámce zaměřeného na boj proti trestné činnosti proti životnímu prostředí;
64. spolupracoval s EJTN s cílem zajistit, aby byly státním zástupcům a soudcům co nejdříve zpřístupněny nové pokyny, osvědčené postupy a doporučení vyplývající ze zkušeností Eurojustu s případy a rozsáhlé související právní předpisy, aby byli připraveni zajistit účinný výkon spravedlnosti v souvislosti s bojem proti trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Rada vyzývá síť EnviCrimeNet, aby:

- 65. nadále podporovala odborníky členských států výměnou osvědčených postupů a usnadňováním spolupráce mezi členskými státy;
- 66. sledovala projekty, iniciativy EU a výzkum v oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí v koordinaci s činnostmi rozvíjenými v rámci operačních akčních plánů platformy EMPACT;
- 67. zvýšila důraz na úlohu online činností a na aspekty související s finančními vyšetřováními;
- 68. podporovala země při vytváření nebo přezkumu jejich vnitrostátní strategie v oblasti životního prostředí.

Rada vyzývá agenturu CEPOL, aby:

- 69. nadále podporovala donucovací orgány EU a poskytovala členským státům větší kapacitu odborné přípravy v oblasti prevence a vyšetřování trestné činnosti proti životnímu prostředí, a to na základě strategických priorit odborné přípravy uvedených v posouzení EU-STNA na období 2022–2025 v souladu s prioritami stanovenými v Zelené dohodě pro Evropu a sítí agentur působících v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a na základě výsledků posouzení potřeb operativní odborné přípravy (OTNA) v oblasti trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Rada vyzývá síť Jaguar, aby:

- 70. zintenzivnila výměnu informací mezi Latinskou Amerikou, Karibikem a Evropskou unií vybízením třetích zemí z těchto regionů k posílení spolupráce s Europolem, povzbuzovala příslušné orgány těchto regionů k pravidelné a aktivní spolupráci na základě plánovaných koordinovaných operací, zvýšila počet a rozsah operací a sdílela zkušenosti z incidentů a získané poznatky;
- 71. podpořila Radu při plnění jejích závěrů o vztazích mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem přijatých dne 21. listopadu 2023 v oblasti boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí.